

**Duális képzőhelyek szakirányú oktatási
tevékenységének minősítését, ellenőrzését elősegítő
minőségi feltétele**

**Az Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara
megbízásából összeállította:**

Benyusz Tamás

2020

Frissítve: NAK Szakképzési és szaktanácsadási Igazgatóság

2024

Tartalomjegyzék

Jogszabályok és rövidítések.....	2
Szakkifejezések és meghatározásuk	2
Szakirányú oktatás a duális képzőhelyen.....	8
A duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele	9
Személyi feltételek	10
Tárgyi feltételek.....	10
Szakképzési előszerződés, szakképzési munkaszerződés	11
Duális képzőhely minőségi követelményeinek szempontrendszere	16
Megfelelés az Európai Szakképzési Minőségbiztosítási Referencia Keretrendszer (EQAVET) előírásainak	17
EQAVET Keretrendszer fő részei	18
Az EQAVET Keretrendszer indikátorai.....	21
Forrásmunkák	23
Melléklet.....	24

Jogsabályok és rövidítések

Szkt.: 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

Szkr.: a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7) Korm. rendelet

Nkt.: 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről

Mt.: 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Szakkifejezések és meghatározásuk

A megújuló szakképzésben alkalmazott alapfogalmak és értelmezésük.

A szakképzés fogalma

A szakképzés felsőfokú szakképzettséget nem igénylő munkakör betöltéséhez vagy tevékenység végzéséhez szükséges

- a) szakmára felkészítő szakmai oktatás és
- b) szakképesítésre felkészítő szakmai képzés.

A szakmajegyzék

Kizárólag szakképző intézményben szakmai oktatás keretében elsajátítható szakmákat tartalmazza. A szakmajegyzékben szakmánként meghatározásra került a szakma azonosító száma, ennek keretében a képzési területe, ágazati besorolása, szintjének meghatározása, a szakma megnevezése, a hozzá kapcsolódó szakmairány, valamint a szakmai oktatás időtartama.

A képzési és kimeneti követelmények (KKK)

A szakmákhoz - az ellenőrzési, a mérési és az értékelési rendszer kialakítását és működését biztosító, a szakképzésben kötelezően alkalmazandó - képzési és kimeneti követelményeket kell előírni. A képzési és kimeneti követelményekben - részs szakmaként - meghatározható a szakmának olyan önállóan elkülöníthető része, amely legalább egy munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák megszerzését teszi lehetővé. Ha a Szkt. eltérően nem rendelkezik, a szakmára vonatkozóan meghatározott rendelkezéseket a részs szakmára is alkalmazni kell.

A szakmai program

A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik.

A szakmai programot a szakképző intézmény dolgozza ki, és azt a honlapján közzéteszi.

A szakmai program többek között meghatározza a szakirányú oktatásra vonatkozó képzési programot, ennek keretén belül:

- a) szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket és
- b) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének módját,
- c) a szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendjét.

A tanév, tanítási év rendje

A szakképző intézményben

- a) a tanév szeptember 01-től a következő év augusztus hónapjának utolsó napjáig, a tanítási év - az érettségi vizsga, illetve a szakmai vizsga évét kivéve - szeptember első munkanapjától a következő év június 16-kát megelőző utolsó munkanapig tart. Felnőttképzési jogviszonyban a szakképzés a tanév és a tanítási év rendjére tekintet nélkül is megkezdhető.

A tanítási év - tanulói jogviszonyban - ötnapos tanítási hetekből áll, a szombat, a vasárnap és a munkaszüneti nap pedig tanítás nélküli pihenőnap. Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, a tanulónak - a tanév rendjében meghatározottak szerint - a tanítási évben legalább három alkalommal, legkevesebb hat egybefüggő nappól álló tanítási szünetet és a Kormány rendeletében meghatározott esetben rendkívüli szünetet, a tanítási év utolsó napját követően a tanév végéig terjedő időszakban pedig legalább harminc egybefüggő nappól álló nyári szünetet kell biztosítani.

A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony

A szakképzésben

- a) a tanuló tanulói jogviszonyban,
- b) a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll.

A tanulói jogviszony a szakképző intézmény és a tanuló között, a felnőttképzési jogviszony – szakmai oktatásban – a szakképző intézmény és a képzésben részt vevő személy, – szakmai képzésben – a szakképző intézmény, mint felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között jön létre.

Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a 25. életévét betölti.

Szakmai képzés kizárólag felnőttképzési jogviszonyban szervezhető. Ha a tanuló szakmai képzésére a szakképző intézményben a szakmai oktatással vagy a köznevelési intézményben a

szakgimnáziumi vagy a szakiskolai nevelés-oktatással párhuzamosan kerül sor, a szakmai képzés, illetve szakiskolában a szakmai oktatás tanulói jogviszony keretében is megszervezhető.

A felnőttképzési jogviszony keretében folyó szakmai oktatásban

- a) a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére,
- b) az óraszám legfeljebb a nappali rendszerű szakmai oktatás óraszámának negyven százalékáig csökkenthető és ágazati alapoktatásban a kötelező foglalkozások b) pont szerint meghatározott számának ötven százalékáig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető.

A közismereti oktatás

A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik.

Ágazati alapoktatás

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint.

Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.

Ágazati alapvizsga

Az ágazati alapvizsga a tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát.

Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni.

Az ágazati alapvizsga teljesítését a bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.

A szakirányú oktatás

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban

- a) a szakképző intézményben vagy
- b) szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vehet részt.

A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható. Ha a szakmai oktatás célját szolgálja, a szakirányú oktatás teljesíthető saját foglalkoztatónál és külföldön is, amelynek időtartama nem haladhatja meg a szakirányú oktatás időtartamának felét.

A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztását a Kormány rendeletében meghatározottak szerint kell pótolni.

A műhelyiskola

A tanulónak, illetve a képzésben részt vevő személynek a szakképzésbe való bekapcsolódáshoz vagy a munkába állásához szükséges ismeretek megszerzésére szolgáló képzési forma. A műhelyiskola folyamatos mentori támogatással hozzájárul a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy személyes és társas kompetenciáinak fejlesztéséhez és önálló életkezdéséhez szükséges alapismeretek átadásához.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a műhelyiskolában tanulmányokat akkor folytathat, ha

- a) alapfokú végzettséggel nem rendelkezik és a szakképző iskola dobbantó programját elvégezte vagy
- b) kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkezik és a 16. életévét betöltötte.

A műhelyiskolában kizárólag részszakma megszerzésére irányuló felkészítés folyik, amelyet tanműhelyben vagy munkahelyi körülmények között a nappali rendszerben, 1 - 5 fős csoportokban kell megszervezni úgy, hogy a részszakma megszerzésének időtartama – a tanév, illetve a tanítási év rendjére tekintet nélkül – legalább hat, legfeljebb huszonnégy hónap közé essen.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben részt vevő fogyatékkal élő személy tekintetében a szakképző intézmény szakmai programja:

- a) a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza és

- b) az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

A szakirányú oktatás rendje

- a) a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból vagy

- b) a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll.

Szakirányú oktatás tanulói jogviszonyban – a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatás kivételével – a tanítási év első napjától szervezhető.

Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt – a szakképzési munkaszerződés keretében folytatott szakirányú oktatás kivételével – szakirányú oktatás nem szervezhető.

A szakirányú oktatás időtartama

A szakirányú oktatás időtartama a napi 8 órát, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fiatal munkavállaló, a napi 7 órát nem haladhatja meg. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a napi szakirányú oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt.

A napi szakirányú oktatást 6 és 22 óra között kell megszervezni. A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább 16 óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére, ha a napi szakirányú oktatási idő

- a) a 4,5 órát meghaladja, legalább 30 perc,
- b) a 6 órát meghaladja, legalább 45 perc

megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül.

A szakirányú oktatás megszervezése

Szakirányú oktatást a duális képzőhely, illetve a szakképző intézmény (a továbbiakban együtt: szakirányú oktatást folytató szervezet) szervezhet.

A szakirányú oktatás követelményeire való felkészítéshez szükséges tárgyi eszközöket és személyi feltételeket a szakirányú oktatást folytató szervezet biztosítja.

A szakképzési munkaszerződés

A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre. A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a

képzésben részt vevő személy elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre, a duális képzőhely pedig vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az Szkt.-ben meghatározott juttatások nyújtására.

Szakmai vizsga

A szakmai vizsga állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri.

Akkreditált vizsgaközpont

Szakma megszerzésére irányuló szakmai vizsgát, illetve szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés megszerzésére irányuló képesítő vizsgát a nemzeti akkreditálásról szóló törvény szerinti akkreditáló szerv által személytanúsító szervezetként akkreditált vizsgaközpont szervezhet.

A szakmai vizsgát az akkreditált vizsgaközpont háromtagú vizsgabizottsága előtt kell letenni. Szakma megszerzéséről kiállított oklevelet, illetve szakmai bizonyítványt az kaphat, aki sikeres szakmai vizsgát tett.

Az oklevél és a bizonyítvány

A szakma megszerzéséről kiállított oklevél, illetve szakmai bizonyítvány államilag elismert középfokú végzettséget és szakképzettséget tanúsít és egy vagy több foglalkozás valamennyi munkakörének betöltésére képesít. A részsakma megszerzéséről kiállított szakmai bizonyítvány szakképesítést, ha a részsakmára történő felkészítés dobbantó program keretében és műhelyiskolában történt, államilag elismert alacsony fokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít.

A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzett képesítő bizonyítvány államilag elismert, önálló végzettségi szintet nem biztosító szakképesítést tanúsít.

Szakirányú oktatás a duális képzőhelyen

Az új Szkt. és az Szkr. nem választja el élesen a szakirányú oktatás elméleti és gyakorlati megvalósítását, amit a képzési program alapján kell megszervezni.

A képzési programot a szakképző intézmény a duális képzőhellyel közösen alakítja ki úgy, hogy az tartalmazza a tananyagelemek oktatásának a szakképző intézmény és a duális képzőhely közötti megosztását, valamint a szakképző intézmény és a duális képzőhely általi közös értékelés és minősítés szempontjait.

A tanuló a szakirányú oktatásban a szakképző intézményben vagy szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vehet részt. A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható.

A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező, a tanulónak a mulasztását pótolnia kell.

A szakirányú oktatás

- a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból vagy
- a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll.

A Szkt. 82. § értelmében, duális képzőhelyként az a képzőközpont vagy más olyan gazdálkodó szervezet (ideértve a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti mezőgazdasági őstermelőt is) vehető nyilvántartásba,

- a) amelynél a szakirányú oktatás folytatásának feltételei biztosítottak,
- b) amely a Szkr.-ben meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel vagy szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező személyt foglalkoztat,
- c) amelynél az általa vállalt szakma ágazatához kapcsolódó tevékenységet végeznek, és amely az ahhoz szükséges eszközzel és felszereléssel rendelkezik és
- d) az Szkt.19. § (3) bekezdése szerinti minőségirányítási rendszert működtet vagy legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel.

A duális képzőhelyek nyilvántartását a gazdasági kamara vezeti. A nyilvántartásba vételre az a területi gazdasági kamara illetékes, amelynek területén a duális képzőhely szakirányú oktatási célt szolgáló székhelye vagy telephelye van.

A duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele

A nyilvántartás tartalmazza:

- a) a duális képzőhely megnevezését, szakirányú oktatási célt szolgáló székhelyének vagy telephelyének címét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, valamint azt, hogy képzőközpontként működik-e, képviselőjének és a szakirányú oktatásért felelős személynek a nevét,
- b) azon szakmák megnevezését és azonosító számát, amelyekre a duális képzőhely a felkészítést nyújtja,
- c) a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes területi gazdasági kamara nevét és székhelyének címét, és a nyilvántartásba-vételi eljárásba bevont szakértő nevét,
- d) a nyilvántartásba vétel időpontját,
- e) a duális képzőhely által szakirányú oktatásra egy időben fogadható tanulók, illetve képzésben részt vevő személyek maximális létszámát szakmánkénti csoportosításban,
- f) a nyilvántartás adataiban történt változással érintett adatokat, a változás időpontját és hatályát.

A nyilvántartásba vétel iránti kérelmet a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarának kell benyújtani. A duális képzőhelyek nyilvántartása közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A nyilvántartás nyilvános, azt a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara a saját honlapján közzéteszi. A nyilvántartásba-vételi eljárás ingyenes.

A nyilvántartásba az vehető fel, aki rendelkezik a szakirányú oktatás folytatására jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel.

A nyilvántartásban szereplő adatokban bekövetkezett változást a duális képzőhely köteles a változás bekövetkezésétől számított tizenöt napon belül a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamarának bejelenteni.

A duális képzőhely megszűnése esetén a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara a duális képzőhelyet törli a nyilvántartásból.

Személyi feltételek

A duális képzőhelyen oktató az lehet, aki

- a) cselekvőképes,
- b) nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,
- c) a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert, legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és legalább ötéves, az érintett szakképzettségnek megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkezik és
- d) kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik.

Mentesül a kamarai gyakorlati oktatóvizsga-letétel alól az, aki

- a) mestervizsgával rendelkezik,
- b) a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő
- c) szakirányú felsőfokú szakképzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal,
- d) felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal vagy
- e) a 60. életévét betöltötte.

A vállalt szakmának megfelelő felsőfokú végzettségnek kell elfogadni a - képzésről rendelkező jogszabály szerint - felsőfokú végzettséget tanúsító műszaki oktatói, technikus tanári, szakoktatói oklevelet, bizonyítványt. A felsőfokú végzettséget nem tanúsító, tanfolyami képzésben szerzett műszaki oktatói vagy szakoktatói bizonyítványt az alkalmazáskor a képzés szakirányának megfelelő középfokú szakképzettségnek kell elfogadni.

A duális képzőhelyen oktatóként elsősorban a szakoktatói képesítéssel rendelkező személyt kell alkalmazni.

Tárgyi feltételek

Az adott szakma képzési és kimeneti követelménye (KKK) tartalmazza a szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételeket.

Szakképzési előszerződés, szakképzési munkaszerződés

A szakképzési előszerződés

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatást megelőzően a duális képzőhellyel szakképzési előszerződést köthet. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely a szakképzési előszerződés megkötésével arra vállalnak kötelezettséget, hogy a szakirányú oktatás céljából későbbi időpontban szakképzési munkaszerződést kötnek és abban e szerződés lényeges feltételeit meghatározzák.

A szakképzési előszerződés megszűnik a szakképzési munkaszerződés megkötésekor, vagy ha nem került sor szakképzési munkaszerződés megkötésére, az Szkt. 87. § (1) bekezdése szerinti esetekben.

Szakképzési munkaszerződés

Szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatásban részt vevő tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel a szakirányú oktatás időtartamára vagy évente legfeljebb két alkalommal, egyenként legalább kettő és legfeljebb tizenkettő hét, de éves szinten összesen legfeljebb tizenkettő hét határozott időtartamra.

A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre. A szakképzési munkaszerződéssel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre. A duális képzőhely pedig vállalja a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára az e törvényben meghatározott juttatások nyújtására.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy egyidejűleg csak egy szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a tanulók számára kiválasztási eljárást folytathat le.

A szakképzési munkaszerződést, annak módosítását és felmondását írásba kell foglalni. A szakképzési munkaszerződés tartalmát a felek közös megegyezéssel módosíthatják.

A szakképzési munkaszerződésre, ha a Szkt. eltérően nem rendelkezik, az Mt.-nek a munkaszerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy

- a) munkáltató alatt a duális képzőhelyet, munkavállaló alatt a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt kell érteni,
- b) szakképzési munkaszerződés alanya munkavállalóként a tizenötödik életévét betöltött tanuló is lehet,
- c) ha a duális képzőhely a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásához közreműködőt vesz igénybe, tekintet nélkül arra, hogy az duális képzőhelynek minősül-e, az igénybe vett közreműködő magatartásáért úgy felel, mintha maga járt volna el, és a munkáltatónál történő foglalkoztatás nem minősül munkaerő-kölcsönzésnek, arra a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás Mt.-ben meghatározott szabályait kell alkalmazni azzal, hogy annak tartama a szakképzési munkaszerződés alapján létrejött munkaviszony időtartamának negyvenkilenc százalékáig terjedhet.

Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakmassági követelményeknek megfelel.

Amennyiben a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatásban párhuzamosan fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszonya mellett vesz részt, és ezen jogviszonyában az őt foglalkoztató tevékenysége kapcsolódik az adott szakma ágazatához, a szakirányú oktatás – az Szkr.-ben meghatározott képzési program alapján – az őt foglalkoztatónál is teljesíthető.

Ebben az esetben a szakirányú oktatás időtartamára a felek – választásuk szerint –

- a) szakképzési munkaszerződést kötnek, ha annak feltételei egyébként fennállnak, vagy
 - b) a képzésben részt vevő személy meglévő munkaszerződését, illetve kinevezését módosítják.
- Utóbbi esetben a képzésben részt vevő személy munkaszerződését, illetve kinevezését úgy kell módosítani, hogy abban – az eredeti munkaköri feladatok ellátása mellett vagy helyett – szerepeltetni kell a szakirányú oktatás teljesítéséhez a munkáltató által biztosított feltételeket. Ha a képzésben részt vevő személy az eredeti munkaköri feladatait is ellátja, a munkaszerződésben meg kell határozni a munkaköri feladatokra és a szakképzésben való részvételre fordítható munkaidő arányát. Az így módosított munkaszerződés, illetve kinevezés nem minősül szakképzési munkaszerződésnek. A foglalkoztatóra – az Szkr.-ben meghatározott eltérésekkel – a duális képzőhelyre meghatározott szabályokat kell alkalmazni.

A szakképzési munkaszerződésben meg kell határozni

1. a duális képzőhely nevét, székhelyét, elérhetőségét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzékszámát vagy egyéni vállalkozó, egyéb szervezet nyilvántartási számát, törvényes képviselőjének családi és utónevét,
2. a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy természetes személyazonosító adatait, lakcímét, oktatási azonosító számát, elérhetőségét,
3. annak a szakképző intézménynek a nevét, székhelyét, elérhetőségét, OM azonosítóját, képviselőjének nevét, amellyel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulói jogviszonyban, illetve felnőttképzési jogviszonyban áll,
4. a szakirányú oktatás körébe tartozó munkafeladatokat,
5. a szakirányú oktatás időtartamát és helyét,
6. a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személyt e rendelet alapján megillető munkabér összegét.

A szakképzési munkaszerződés tartalmazza a duális képzőhely arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára - egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - szakirányú oktatásról gondoskodik.

A szakképzési munkaszerződés tartalmazza a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy

- a) a duális képzőhely képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
- b) a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- c) a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
- d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés aláírásával egyidejűleg - az Mt. 46. és 47. §-ában foglaltak mellett - írásban tájékoztatja a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a következőkről:

- a) a munkabér és az egyéb juttatás kifizetésének időpontjáról, az azt terhelő fizetési kötelezettségek levonásáról,
- b) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára nyújtható egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és nyújtásának feltételeit,
- c) a szakirányú oktatásáért felelős személy családi és utónevéről és elérhetőségéről,

- d) a duális képzőhely által igénybe vett közreműködő megnevezését, székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatási helyszínét vagy helyszíneit, képviselőjének családi és utónevét, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy közreműködőhöz történő kirendelésének időtartamát.

Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer (KRÉTA)

A szakképző intézmény – a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy kötelezettségei teljesítésének nyilvántartása céljából – hozzáférést biztosít a regisztrációs és tanulmányi alaprendszerhez a duális képzőhelynek.

A szakirányú oktatást folytató szervezet a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásával összefüggésben a regisztrációs és tanulmányi alaprendszerben rögzíti

- a) a szakmai tevékenységeket, annak helyszínét, ha az eltér a duális képzőhely nyilvántartásba vett székhelyétől vagy telephelyétől, a szakmai tevékenységre fordított időt,
- b) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy értékelését és
- c) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részvételét és mulasztását a szakirányú oktatás során.

A KRÉTA üzemeltetője havonta anonim módon adatot szolgáltat a gazdasági kamarának a megkötött szakképzési munkaszerződésekről duális képzőhelyenkénti, szakmánkénti és létszám bontásban.

A szakirányú oktatás rendje

Szakirányú oktatás tanulói jogviszonyban – a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatás kivételével – a tanítási év első napjától szervezhető.

A szakirányú oktatás a napi nyolc órát, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fiatal munkavállaló, a napi hét órát nem haladhatja meg. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a napi szakirányú oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt.

A napi szakirányú oktatást 6 és 22 óra között kell megszervezni. A szakirányú oktatás befejezése és a következő napi szakirányú oktatás vagy közismereti oktatás megkezdése között legalább 16 óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére, ha a napi szakirányú oktatási idő

- a) a négy és fél órát meghaladja, legalább harminc perc,
- b) a hat órát meghaladja, legalább negyvenöt perc megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a napi szakirányú oktatási időn belül.

A tanuló számára legfeljebb négyhetes munkaidőkeretet lehet elrendelni, valamint rendkívüli munkaidő nem rendelhető el.

A tanulót évente negyvenöt munkanap, a képzésben részt vevő személyt évente harminc munkanap szabadság illeti meg. A tanuló szabadságának kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. A nyári szünetben legalább húsz munkanap szabadságot egybefüggően kell kiadni az érintett tanuló véleményének kikérését követően.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mentesül a duális képzőhelyen történő rendelkezésre-állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól

a) a közismereti és az olyan oktatási napokon, amikor a szakirányú oktatáshoz kapcsolódó tananyagelemet közösen elfogadott képzési program szerint a szakképző intézmény végzi, vagy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a tanulmányi versenyre a szakképző intézmény által szervezett felkészítésben, illetve versenyen vesz részt,

b) a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló, illetve képzésben részt vevő személy részvétele kötelező,

c) a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy vizsgája napján és a vizsgát közvetlenül megelőző három munkanapon,

d) minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól,

e) érettségi vizsgatárgyanként – az érettségi vizsga napját is beszámítva – négy munkanapra.

A tanuló mulasztása

A tanuló mulasztását annál a szakirányú oktatást folytató szervezetnél igazolja, akinél a szakirányú oktatását teljesíti. A szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel való részvétel esetén a mulasztást a keresőképtelenségről jogszabályban meghatározottak szerint kiállított igazolással kell a duális képzőhely felé igazolni. A mulasztást a duális képzőhely a regisztrációs és tanulmányi alapszabályban rögzíti.

Ha a tanuló tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak 20 %-át, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet.

A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy védelme a szakirányú oktatás során

Megilletik mindazok a jogok, amelyeket az érdekvédelem tekintetében az Mt., valamint az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés követelményei tekintetében a munkavédelemről szóló törvény és végrehajtási rendeletei biztosítanak a munkavállaló részére.

E rendelkezések alkalmazásában:

- **munkavállalón** tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt,
- **munkáltatón** a szakképző intézményt, illetve a duális képzőhelyet
- **munkaviszonyon** a tanulói jogviszonyt, illetve a felnőttképzési jogviszonyt kell érteni.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatás keretében csak a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakirányú oktatással összefüggő munkavédelmi oktatásban kell részesíteni és gondoskodni kell a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy orvosi vizsgálatáról.

A duális képzőhely hatósági ellenőrzése

A duális képzőhely szakképzésialapfeladat-ellátásának hatósági ellenőrzését a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara hivatalból, illetve a szakképző intézmény vagy a szakképzésért felelős miniszter kezdeményezésére végzi.

A duális képzőhely hatósági ellenőrzésében részt vesz azon szakképző intézmények közül legalább egynek a képviselője, amellyel a szakirányú oktatásban részt vevő tanuló tanulói jogviszonyban, illetve képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll.

Duális képzőhely minőségi követelményeinek szempontrendszere

Duális képzőhelyként az a képzőközpont vagy – a szakképző intézmény kivételével – más olyan gazdálkodó szervezet (ideértve a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti mezőgazdasági őstermelőt is) vehető nyilvántartásba,

- a) amelynél a szakirányú oktatás megszervezésének és folytatásának feltételei biztosítottak,
- b) amely a Kormány rendeletében meghatározott végzettséggel és szakképesítéssel vagy szakképzettséggel és gyakorlattal rendelkező személyt foglalkoztat,
- c) amelynél az általa vállalt szakma ágazatához kapcsolódó tevékenységet végeznek, és amely az ahhoz szükséges eszközzel és felszereléssel rendelkezik és

d) minőségirányítási rendszert működtet vagy legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel.

A feltételek konjunktívak, tehát egyidejűleg kell fennállniuk.

Megfelelés az Európai Szakképzési Minőségbiztosítási Referencia Keretrendszer (EQAVET) előírásainak

A Kormány 2019-ben a Szakképzés 4.0 stratégiában megfogalmazta a szakképzés átalakítása kapcsán elkötelezettségét az **Európai Szakképzési Minőségbiztosítási Referencia Keretrendszer** (EQAVET) alapú minőségirányítási rendszer bevezetése mellett. Jogszabályokban is megjelentek a szakképzési minőségirányítás bevezetésének szabályai, a Parlament elfogadta az új, 2019. évi LXXX. törvényt a szakképzésről és a Kormány kiadta a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Kormányrendeletet.

Az EQAVET egy európai elvárásrendszer, amelynek elsődleges célja, hogy elősegítse és támogassa a szakképzés minőségének folyamatos fejlesztését. Egy olyan viszonyítási (referencia) eszköz, amellyel világossá lehet tenni a nemzeti szakképzési minőségbiztosítási (keret)rendszerek és az európai keretrendszer közötti megfelelés fokát, mértékét, európai szinten egyeztetett és elfogadott közös referencia-kritériumok alapján, így segítve a tagállamokat, a szakképzési szolgáltatókat és más szervezeteket saját rendszereik kialakításában és folyamatos tovább fejlesztésében, megújításában.

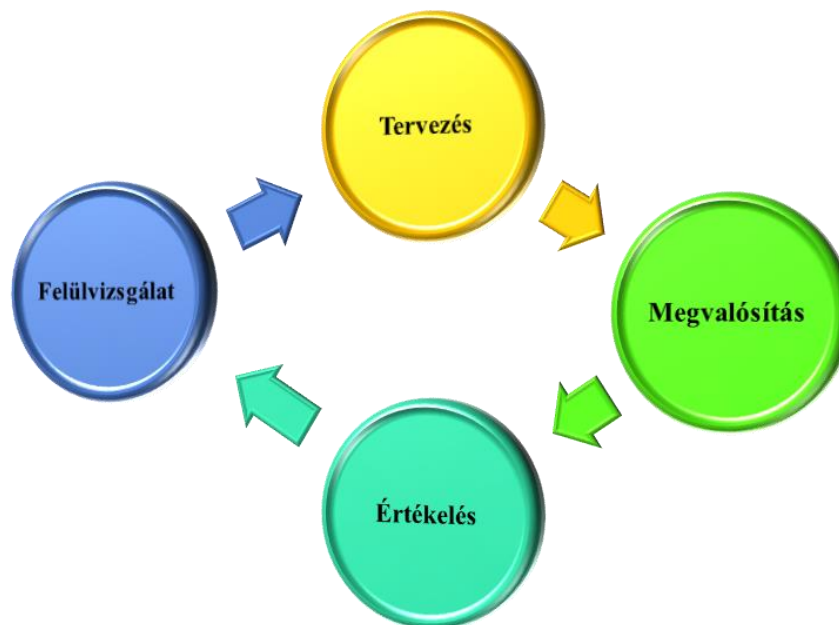
Az EQAVET a szakképzést egységes egészként kezeli, a szakképzés minden formájára – iskolai rendszerű szakképzés, szakmai továbbképzés, felnőtt(szak)képzés, munkaalapú tanulás-képzés, munkaszerződéses duálisképzés stb. – vonatkozik. Az alapvető minőségekvetelményeket azonban minden alkalmazónak önmagára kell értelmeznie, adaptálnia. Így a keretrendszer jelleg lehetővé teszi az EQAVET alkalmazását a különböző környezetben és feltételek mellett működő, különböző nagyságú és profilú felhasználók (szakképzési rendszerek és szakképzési szolgáltatók) esetében.

A duális képzőhely Szkt. szerint minőségirányítási rendszert működtet vagy legalább a területileg illetékes gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel. Az átalakult szakképzés tekintetében ez szoros

együttműködést jelent a képzőintézmény és a duális képzőhely között. Közösén kell kidolgozni a keretrendszerben előírt minőségi követelményeket, megfelelvén az EQAVET előírásainak.

EQAVET Keretrendszer fő részei

1) Az EQAVET minőségbiztosítási és minőségfejlesztési ciklusa, PDCA:

- Plan: A célok és teendők részletes meghatározása
- Do: A tervek megvalósítása
- Check: Az eredmények ellenőrzése
- Act: Az eltérések korrigálása

Az EQAVET újszerűsége és hozzáadott értéke abban rejlik, hogy minden egyes lépéshez európai szinten elfogadott, közös alapvető minőségkövetelményeket – indikatív jellemzőket – határoz meg, amelyek a mi megközelítésünk szerint szakképzési elvárások, így bármely szakképzési rendszer vagy szakképző intézmény számára értelmezhetőek, ezek teszik az általános minőségbiztosítási rendszereket szakképzés-specifikussá.

Az indikatív jellemzők segítik a Keretrendszer bevezetését, gyakorlati alkalmazását azáltal, hogy konkrétan megfogalmazzák és kiemelik azokat a viszonylag kisszámú alapvető és lényegi szempontokat, alkotóelemeket, elvárásokat, amelyek a minőségi szakképzés szempontjából kulcsfontosságúak, és amelyekre minden szakképzési minőségbiztosítási rendszer kialakításakor, működtetésekor, értékelésekor, felülvizsgálatakor és tovább fejlesztésekor

figyelemmel kell lenni – rendszerszinten és a szakképzési szolgáltatók szintjén egyaránt. Az indikatív jellemzők képezik a nemzeti és intézményi szinten megvalósítandó cél-meghatározási, tervezési, mérési-értékelési és fejlesztési tevékenységek alapját. Amennyiben egy szakképzést irányító vagy folytató intézmény teljesíti ezeket az alapvető minőségkövetelményeket, akkor ezáltal megteremti a lehetőségét annak, hogy jó képzési minőséget szolgáltatson. Miközben ráirányítják az alkalmazók figyelmét a minőségbiztosítás és a minőségfejlesztés szempontjából fontos kérdésekre, az indikatív jellemzők nem írják elő, hogyan működjenek a nemzeti rendszerek és a szakképzést folytató intézmények. Így a Keretrendszer teret enged a legkülönbözőbb nemzeti és szolgáltatói/intézményi szintű minőség-megközelítések alkalmazásának.

1) A monitoring a belső és a külső értékelési eljárások kombinációját jelenti, amelyeket a tagállamoknak kell meghatározniuk annak érdekében, hogy folyamatos, tényekkel igazolható és hiteles visszajelzést kapjanak arról, hol tartanak a kitűzött céljaik elérésében. A Keretrendszer különös hangsúlyt helyez a rendszeres időközönként és szisztematikusan megvalósuló önértékelésre, amelynek segítségével meghatározhatóak a rendszerek, folyamatok, eljárások, tevékenységek stb. erősségei és fejlesztendő területei, és ezáltal javítható, folyamatosan fejleszhető a szakképzés minősége. Az önértékelést azonban nemzeti, regionális vagy ágazati szintű, független, külső testület által rendszeres időszakonként végzett külső értékeléssel szükséges kiegészíteni.

2) A mérőeszköz a szakképzés minőségének, eredményességének és hatékonyságának a méréséhez, értékeléséhez, bizonyításához 10 rendszerszintű indikátort kínál, amelyek kulcsfontosságú eszközök a szakképzés-irányítás számára, továbbá a szakképzés minőségének fejlesztésében. A cél annak elősegítése, hogy a tagállamok biztosítsák a saját rendszereik minőségfejlesztésének közös mennyiségi és minőségi referencia-mutatókon alapuló, megfelelő és következetes figyelését és értékelését, valamint az objektív adatokon, tényeken alapuló fejlesztéseket.

Az indikátorok szakképzési indikátorok: a szakképzés eredményeire és a szakképzési rendszerek, az egész életen át tartó tanulás, a munkaerőpiac, a foglalkoztatás és a gazdaság közötti kapcsolatokra fókuszálnak, valamint a környezethez, a bemeneti követelményekhez, a folyamathoz, a kimeneti követelményekhez és az eredményekhez kapcsolódó információkat tartalmaznak. Az indikátorok többsége intézményi szinten is értelmezhető és előállítható.

A fentiek alátámasztják: az EQAVET értelmezésében a minőségbiztosítás azt jelenti, hogy bizonyítékok alapján rendszeresen monitorozni, értékelni - esetleg javítani - kell azt, hogy a szakképzés mennyire hatékonyan és eredményesen felel meg a társadalom, a gazdaság és az egyének folyamatosan változó, alakuló igényeinek.

Az EQAVET fő alapelvét a minőségbiztosítási és minőségfejlesztési ciklus tudatos alkalmazása jelenti, mind rendszerszinten, mind pedig a szakképzési szolgáltatók szintjén. Hozzáadott értéket képvisel ennek során a minőség kör zárása, azaz a mérések és értékelések eredményei alapján a fejlesztések megtervezése, végrehajtása és a megvalósult fejlesztések eredményességének értékelése.

A duális képzőhely amennyiben nem rendelkezik saját minőségirányítási rendszerrel úgy meg kell felelni a kamara által előírt minőségi követelményeknek. Ezek a követelmények igazodnak a képzőintézményekben működő egységes EQAVET előírásaihoz.

Az EQAVET Keretrendszer indikátorai

Az EQAVET Keretrendszer 10 indikátora rendszer szinten és szakképzési szolgáltatói szinten kerültek értelmezésre. Meghatározásra kerültek azok a szakpolitikai célok is, amelyeknek elérését mutatják az indikátorok.

Az 1., 3. és 7. indikátorok csak rendszer szinten értelmezhetők, de szakpolitikai fontosságuk miatt a szakképzést megvalósító intézmények szintjén is a célok meghatározása során háttér információként szolgálhatnak.

A minőségi mutatók átfogó rendszere a szakképzést szolgáltatók, az értékelések és a minőségfejlesztés érdekében fel tudnak használni.

Az EQAVET indikátorok:

1. minőségbiztosítási rendszerek relevanciája a szakoktatási és szakképzési szolgáltatóknál;
2. a tanárok és szakoktatók továbbképzésébe történő befektetés;
3. a szakképzési programokban résztvevők aránya a program típusa és a résztvevők egyéni/szociális jellemzői (nem, életkor, veszélyeztetettség) szerint;
4. a szakképzési programokat elvégzők aránya a program típusa és a résztvevők egyéni/szociális jellemzői szerint;
5. a szakképzési programok résztvevőinek elhelyezkedési aránya a program típusa és a résztvevők egyéni/szociális jellemzői szerint:
 - a. a szakoktatásban vagy szakképzésben részt vett tanulók elhelyezkedése meghatározott időpontban a képzés elvégzése után, a program típusa és az egyéni kritériumok szerint;
 - b. a szakképzésben részt vett tanulók közül a foglalkoztatottak aránya meghatározott időpontban a képzés elvégzése után, a program típusa és az egyéni kritériumok szerint;
6. a megszerzett készségek munkahelyi alkalmazásának foka:
 - a. az egyének által – a szakképzés befejezését követően – gyakorolt foglalkozás, a képzés típusa és az egyéni kritériumok szerint;
 - b. az egyének és a munkaadók elégedettsége a megszerzett képességekkel/kompetenciákkal;
7. a munkanélküliek aránya egyéni kritériumok szerint;

8. a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett csoportok aránya (viszonyítási indikátor)
9. a munkaerőpiaci szakképzési igények és változásaik meghatározásának mechanizmusai;
10. a szakoktatáshoz és szakképzéshez való jobb hozzáférés előmozdítására szolgáló programok.

Forrásmunkák

11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról

12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

Balog Adrienn, Gibárszki Sándorné: A szakirányú oktatás pénzügyi kérdései, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, Budapest, 2020.

Dr. Henczi Lajos: Útmutató képzési program készítéséhez duális képzőhelyek számára, MKIK Oktatási és Képzési Igazgatósága, Budapest, 2020.

H.-G. PÖTTERING: Az Európai Parlament és a Tanács ajánlása a szakoktatás és szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretének létrehozásáról, Brüsszel, 2009.

Kézikönyv szakképző intézmények fenntartói számára A belső minőségirányítás és a minőségkultúra támogatását szolgáló kézikönyv, Cedefop, 2015.

Králik Tibor, Molnárné Stadler Katalin: Gyakorlati(as) útmutató szakképző intézmények számára az EQAVET+ Keretrendszer szerinti önértékelés elvégzéséhez, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, Budapest, 2018.

Melléklet

Duális képzőhely nyilvántartásba vétel részletes kritériumai, az engedély kiadásának feltételei

1. A gazdasági kamara által nyilvántartott duális képzőhely szervezeti formája, alapadatai

- 1.1. Székhely
- 1.2. Telephelyek
- 1.3. Tulajdonviszonyok
- 1.4. Szervezeti forma
- 1.5. Kamarai tagság
- 1.6. Egyéb szervezeti adatok
- 1.7. Alkalmazottak
- 1.8. Tevékenységek

2. A duális képzőhely telephelyének felkészültség

- 2.1. Telephely adatai
- 2.2. A gyakorlati képzésért felelős személy adatai
- 2.3. Szakhatósági engedélyek
- 2.4. Képzési forma
 - 2.4.1. Képzőközpont,
 - 2.4.2. Ágazati képzőközpont,
 - 2.4.3. Tudásközpont
- 2.5. Oktatni kívánt ágazatok
- 2.6. Oktatni kívánt szakmák

3. Szakirányú oktatást végző személy

- 3.1. Adatai
- 3.2. Iskolai végzettsége
- 3.3. Szakirányú végzettsége
- 3.4. Pedagógiai végzettsége
- 3.5. Egyéb végzettségek, képesítések

- 3.5.1. Kamarai gyakorlati oktatói képzés és vizsga
- 3.5.2. Szakoktatói végzettség
- 3.5.3. Mesterlevél
- 3.6. Gyakorlati ideje,
 - 3.6.1. szakmai gyakorlati idő,
 - 3.6.2. szakoktatói gyakorlati idő
- 3.7. Büntetlen előélet

A duális képzést folytató szervezetnél oktatóként olyan személy vehet részt, aki

- cselekvőképes,
- nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,
- a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert, legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és legalább ötéves, az érintett szakképzettségnek megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkezik és kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik.

Mentességek a kamarai gyakorlati oktatói vizsga letétele alól

Mentesül a kamarai gyakorlati oktatói vizsga letétele alól az, aki

- (bármilyen) mestervizsgával rendelkezik, vagy
- a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő – szakirányú felsőfokú szakképzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal, – felsőfokú végzettséggel és szakirányú középfokú szakképzettséggel, valamint legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal vagy
- az egészségügyi ágazat tekintetében egészségügyi gyakorlatvezető szakképesítéssel rendelkezik, vagy
- a 60. életévét betöltötte.

Fontos, hogy korábban csak az adott oktatott szakmában szerzett mestervégzettség jelentett mentességet.

A duális képzőhely oktatója esetében a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő felsőfokú végzettségnek kell elfogadni a – képzésről rendelkező jogszabály szerint:

- felsőfokú végzettséget tanúsító

- műszaki oktatói,
- technikus tanári,
- szakoktatói oklevelet, bizonyítványt.

A felsőfokú végzettséget nem tanúsító, tanfolyami képzésben szerzett műszaki oktatói vagy szakoktatói bizonyítványt az alkalmazáskor a képzés szakirányának megfelelő középfokú szakképzettségnek kell elfogadni. A duális képzőhelyen oktatóként lehetőség szerint szakoktatói képesítéssel rendelkező személyt kell alkalmazni.

4. Tárgyi feltételek, dokumentáció

4.1. Képzési és kimeneti követelmények (KKK) 5.2 pontjában meghatározott, a szakma oktatásához előírt eszközök megléte.

4.2. Képzési program

Adott szakma szakirányú oktatására vonatkozó képzési program a képzőintézménnyel közösen kidolgozva, amely tartalmazza

- a duális képzőhely által oktatott tananyagelemeket és ehhez kapcsolódóan az elméleti ismereteket,
- a felügyelet mellett és az önállóan végezhető gyakorlati feladatokat,
- a kompetencia- és készségfejlesztés feladatait.

A képzési programot úgy kell előkészíteni, hogy

- a megvalósítható és a különböző együttműködési formákkal kompatibilis legyen.

A képzési program célja:

- megfogalmazni a tanítási-tanulási folyamat értelmét,
- irányát,
- törekvéseit a képzésben részt vevők kompetenciáinak fejlődése érdekében.

A duális képzőnek meg kell terveznie a tanulási eredmények eléréséhez vezető utat, és ezen az úton a tanulót különböző megoldásokkal kell segíteni. A képzési programban meg kell határozni a szakirányú oktatás előkészítésére, szervezésére és lebonyolítására vonatkozó szabályokat. A képzési program olyan szakmai szabályozó dokumentum a duális képzőhely számára, amely a szakirányú oktatás tartalmára, szervezésére és megvalósítására vonatkozó valamennyi releváns információt tartalmazza. A képzési program a minőségbiztosítás egyik eszköze is, amelynek a szabályozott folyamatok mellett rugalmasságot is kell biztosítani a rendszerben.

Az értékelésre és minősítésre vonatkozó kritériumokat úgy kell meghatározni, hogy a tanulókat a tanulási folyamat közben (esetleg elején) és végén is objektív és megbízható

módon lehessen értékelni. Legyen mérhető, hol tart tanuló a tanulási eredmények elsajátításában, milyen módon tudja bizonyítani és bemutatni az általa birtokolt tanulási eredményeket.

A tanuló teljesítményét, előmenetelét az oktató a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

Az érdemjegyek és az osztályzatok a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Ha a tanuló szakirányú oktatását nem a szakképző intézmény végzi, a szakirányú oktatással összefüggésben a tanuló teljesítményét, előmenetelét a duális képzőhely az oktatóval közösen értékeli és minősíti. Az ilyen értékelésre a szakképző intézmény szakmai programjában és a képzőhely képzési programjában meghatározott, elsajátított tananyagrészenként megszervezett beszámolás keretében kerül sor.

A műhelyiskolában értékelés, minősítés nem alkalmazható.

4.3. Minőségirányítási rendszer

A duális képzőhely minőségirányítási feladatok esetében – minőségirányítási rendszert működtet vagy – legalább a gazdasági kamara által kidolgozott szempontrendszerben meghatározott minőségi követelményeknek megfelel.

A minőségirányítási rendszer az EQAVET minőségirányítási rendszere alapján a képzőintézménnyel közösen dolgozható ki, amely tartalmaz:

- minőségpolitikát,
- átfogó önértékelést,
- ezekre épülő beavatkozást,
- fejlesztési tevékenységet.

Javasolt EQAVET indikátorok a fejlődés érdekében:

- **oktatók továbbképzése**, hozzásegít a szakoktatók kompetenciáinak fejlesztéséhez. A szakoktatói kompetenciák két összetevőjét is méri, egyrészt a korszerű, munkaerő-piaci elvárásoknak megfelelő szakmai kompetenciák fejlesztését, másrészt a tanulói eredményességet meghatározó pedagógiai módszertani, mérési-értékelési kompetenciák fejlesztését,
- **szakképzési programokat elvégzők aránya**, a sikeresen elvégző vagy elhagyó személyek száma Hozzásegít a szakképzésben a tanulók eredményességének

mérésében. Megmutatja a képzést eredményesen elvégzők arányát, amely a képzés megkezdését és a végzettséghez való eljutás arányát vizsgálja.

- **képzésben résztvevők elhelyezkedése** meghatározott időpontban a képzés elvégzése után. Megmutatja, hogy adott képzés mennyire alkalmas a munkaerő-piacon való elhelyezkedésre. • Adatot szolgáltat a képzés hatékonyságáról és minőségéről, vagyis arról, hogy a sikeresen végzett tanulók milyen arányban tudnak a munkaerő-piacon elhelyezkedni. • Adatot szolgáltat az oktatás-képzés során megszerzett kompetenciák munkaerő-piaci relevanciájáról.
- **megszerzett képességek hasznosítása a munkahelyen**
 - a) az egyének által a szakképzés befejezését követően – gyakorolt foglalkozás, a képzés típusa és az egyéni kritériumok szerint,
 - b) az egyének és a munkaadók elégedettségi aránya a megszerzett képességekkel/kompetenciákkal.

Hozzásegít a szakképzésben tanulók foglalkoztatásának növekedéséhez. Növeli a szakképzés alkalmazkodó képességét a munkaerőpiac változó igényeihez. Hozzásegít a szakképzésben a hátrányos helyzetű csoportok számára nyújtandó speciális képzési kínálat kialakításához. Felhasználható a szakképzés eredményességének és hatékonyságának értékeléséhez.

4.4. Haladási napló

A szakirányú oktatást folytató szervezet a tanuló szakirányú oktatása során megvalósuló szakmai gyakorlat tartalmáról köteles – a KRÉTA regisztrációs és tanulmányi rendszerben – haladási naplót vezetni. A gazdálkodó szervezet és a tanuló gyakorlati képzésben történő együttműködésének dokumentálása (tanulók nyilvántartása, mulasztások vezetése, tanulói előmenetel, szakirányú oktatás szakmai felépítésének nyomon követése) a haladási naplóban történik. A haladási napló tanügyi dokumentum, amelynek pontos vezetése kötelező és kiemelt jelentőségű. A haladási napló vezetésében fontos, hogy az új rendszerben elektronikusan, a KRÉTA-ban kell vezetni.

4.5. Munka-, baleset- és a tűzvédelem

A munkahelynek meg kell felelnie a tűz-, baleset-, munka- és környezetvédelmi előírásoknak.

Ha a gazdálkodó szervezet több tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatását szervezi meg munkahelyi körülmények között, köteles felelős személyt megbízni

a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásának figyelemmel kísérésére, aki ezt a tevékenységet munkája mellett is elláthatja.

4.6. Munkabér kifizetése

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként a Kormány rendeletében meghatározott mértékű munkabérre jogosult. A munkabért a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fizetési számlájára utólag, a tárgyhót követő hónap tizedik napjáig történő átutalással kell teljesíteni.

4.7. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely kártérítési felelőssége

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy részére a duális képzőhelynek – a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által okozott, de a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy által meg nem térített károk fedezetére – felelősségbiztosítással kell rendelkeznie

4.8. A duális képzőhely szakképzésialapfeladat-ellátásának hatósági ellenőrzését a duális képzőhely nyilvántartásba vételére területileg illetékes gazdasági kamara végzi.

A hatósági ellenőrzés lefolytatására jogosult közigazgatási szankcióként figyelmeztetést, közigazgatási bírságot, a duális képzőhellyel szemben figyelmeztetést, közigazgatási bírságot vagy annak kiszabását követő két éven belül azonos jogsértés esetén a szakirányú oktatás megszervezésére irányuló tevékenység folytatásától legfeljebb három évre történő eltiltást alkalmazhat.